

KİTAP TANITIMI | BOOK REVIEW

(This article was checked by iThenticate.)

Gönderim Tarihi: 29.12.2020 | Kabul Tarihi: 29.06.2021

Anormal Psikoloji

- *Abnormal Psychology* -

((James N. Butcher - Susan Mineka - Jill M. Hooley. çev. Okhan Gündüz,

İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2013, 1200 s.)

[ISBN: 978-975-256-375-9]

Tuğba BAKIRTAŞ*

Atıf/Citation: Bakırtaş, Tuğba, “*Anormal Psikoloji* [A Review of *Abnormal Psychology*]”. *Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* [Journal of Düzce University Faculty of Theology] 5/1 (Bahar 2021), 102-105.

Öz

Butcher, Mineka ve Hooley'in kaleme aldığı “*Anormal Psikoloji*” adlı eser anormal psikolojinin tarihini, inceleme alanlarını ve bugününü ele alarak incelemektedir. Kitabın yazılma amacı anormal psikoloji konusunu ana hatlarıyla ortaya koymaktır. Akademik alanda literatüre katkı sağlayan eser, öğrenciler için ders kitabı işlevini de görmektedir. Eser; insan, beden ve ruh problemlerinin cazibesine kapılan meraklı okuyuculara da hitap ettiği için ele alınan konuların sırası, anlaşılabilirliği, bilgiyi aktarma düzeyi gibi açılardan incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Din Psikolojisi, Psikoloji, Normallik, Anormallik, Ruhsal Bozukluk.

Abstract

The work “*Abnormal Psychology*” which written by Butcher, Mineka and Hooley examines the history, research areas and present of abnormal psychology. The purpose of the book is to outline the subject of abnormal psychology. Contributing to the literature in the academic field, the work also functions as a textbook for students. The book also has been examined in terms of the order of the topics, comprehensibility, level of information transfer because it appeals to curious readers who are attracted by human, body and spirit problems.

Keywords: Psychology of Religion, Psychology, Normality, Abnormality, Psychological Disorder.

* Doktora öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri, sautu-ba@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8371-8613.

Psikoloji bir bilim olarak ortaya çıkmadan önce uzun süre felsefe içerisinde ele alınmıştır. Filozoflar, psikolojinin insan ruhuyla ilgili bir bilim dalı olduğunu söylemekte ve insanı beden-ruh birlikteliği ile ele alıp düşünmektedirler. Psikolojinin felsefeye bağlı olarak geliştiği dönem içerisinde filozofların bilgiyi ele alış biçimlerine göre psikolojiye bakış açıları da değişmiştir. 19. yy'da bilimde yaşanan gelişmeler ve değişmeler, bu dönemde ekonomik, sosyal ve siyasal alanda büyük bir karmaşanın yaşanmasına sebep olmuştur. Sanayileşmeyle birlikte gelen sosyal ilişkilerdeki farklılaşma, insanların makinelere bağımlılığının giderek artması, yaşamın tek-düzeleşmesi ve hepsinden önemlisi insanın yalnızlaşması, bireyin psikolojik sorunlarının artmasına neden olmuştur. Tüm bu yaşanan gelişmeler ışığında psikoloji felsefeye bağlı olmaktan çıkarak bir bilim haline almıştır. Wilhelm Wundt tarafından ilk psikoloji laboratuvarı 1879'da kurulunca psikoloji felsefenin etkisinden kurtularak pozitif bir bilim haline gelmiştir. Psikoloji alanının bilim olarak gelişmesi uzun bir süre olsa da alanın insanlık tarihi kadar eski bir köke sahip olduğu ve her zaman insan hayatının ayrılmaz bir parçası niteliğini taşıdığı su götürmez bir gerçektir.

Ülkemizde psikoloji eğitiminin 1915 yılında İstanbul Üniversitesi'nde başladığı kabul edilmektedir. Psikolojinin bilim olarak kabul edildiği ilk günden buyana hem ülkemizde hem de dünyada birçok yenilik ve değişim yaşanmaktadır. Özellikle son dönemlerde alanında uzman kişilerin konuyla ilgili güncel bilgiler paylaşmasına bağlı olarak psikoloji alanına ait terimlerin insanlar tarafından günlük hayatlarında kullanılmaya başladığı görülmektedir. Bu durumun, konuya dikkat çekmek ve farkındalık kazandırmak açısından önemi göz ardı edilmemekle birlikte, alanda fazlaca bilgi eksikliklerinin olmasına rağmen insanların herhangi bir konuda çok rahat fikir beyan ettikleri görülmektedir. İnsanların kitaplar okuyarak özellikle uzmanlık gerektiren ruhsal bozukluk noktasında kendilerini yeterli gördükleri ve farklı iki alan olan kişisel gelişim ile psikoloji arasındaki ayrımı makul derecede yapamadıkları durumlar söz konusudur. Bu bağlamda alanda ders kitabı niteliğinde olan "*Anormal Psikoloji*" kitabı değerlendirilmiştir. Ders kitabı olarak yazılmış bir kitabın değerlendirilmesi yapılırken kitabın yazarı ya da yazarları, konularının sistematik dizilişi ve ağırlık derecesi, hangi kesime ne şekilde hitap ettiği önem arz etmektedir. Kitap hem akademik alanda literatüre katkı sağlaması hem öğrencilerin ders kitabı olarak kullanması hem de insan-beden-ruh problemlerinin cazibesine kapılan meraklı okuyucuya hitap etmesi yönüyle ihtiva ettiği konuların sırası, anlaşılabilirliği, bilgiyi aktarma düzeyi gibi açılardan incelenmiştir.

Kitapla ilgili değerlendirme yapmaya başlamadan önce öncelikle üzerinde durulmak istenen bir nokta bulunmaktadır. Psikoloji öyle bir alandır ki herhangi bir filozof, tarihçi, antropolog, yazar vs. psikolojide zihni kurcalayan bir problem bulabilmekte ya da ele aldığı konuya yeni bir bakış açısı katacak tez ortaya atabilmektedir. Durum böyleyken, psikoloji aslında bu kadar hayatımızın içinde ve ayrılmaz bir parçamızken, psikolojinin en temel sorunlarından olan kişilik konusu ya da sosyal psikolojik incelemeler gibi psikolojinin bazı alt dallarında yapılan bilimsel araştırmaların literatüre katkısının çok az olduğu düşünülmektedir. Ayrıca ülkemizde

yapılan özgün çalışmalara bakıldığında henüz emeklemeden öteye gidilemediği, hala pek çok konuda kendi kültürümüzden ayrı geliştirilen yaklaşımlara, araştırmalara, katkılara ya da eleştirilere çevirilerle bağlı olduğumuz görülmektedir. William James'in "*psikoloji bir bilim değil, bilim olma yolunda ümittir*" eleştirisinde bu bağlamda bakıldığında bir gerçeklik payı olduğu inkâr edilemez. Diğer taraftan ise değerlendirmelerdeki çeşitliliğin eleştirilmesinden ziyade geliştirilmesi ve teşvik edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Konuyla bağlantılı olarak yapılacak farklı değerlendirmeler, araştırmalar, eleştiriler literatüre çeşitlilik kazandıracaktır.

Anormal Psikoloji kitabı 2013 yılında James N. Butcher, Susan Mineka ve Jill M. Hooley tarafından psikoloji alanındaki normallik ve anormallik kavramlarının ne ve neye göre olduğunu anlatmak, klinik değerlendirme ve tanı konusunda literatüre katkı sağlamak ve akademik çevreye uygun bilgi aktarımı yapabilmek amacıyla ders kitabı niteliğinde yazılmıştır. Kitabın yazılma amacı anormal psikoloji konusunu ana hatlarıyla ortaya koymaktır. Kitap anormal psikolojinin tarihinden başlayarak klinik değerlendirme, tanı ve tedavi yaklaşımlarıyla ruhsal bozuklukların tamamını ele alan toplamda on beş bölümden oluşmaktadır. Her bir ruhsal bozukluk tek tek ele alınıp değerlendirildikten sonra kısa bir özete ve anahtar kelimelere, konu içerisinde ilgili vaka çalışmalarına yer verildiği görülmektedir. Kitabın içerik açısından zengin, konu dizilerinin sistematik ve sıralı olduğu görülmektedir. Kitapta konular işlenirken güncelliği yakalamak noktasında konuyla ilgili alanda yapılan araştırma ve uygulamalardaki gelişmelere, dikkat çeken çözümlenmemiş konulara ve bilimin kendisi kadar eski yoldaşı olan etik konusunun psikolojiyle olan ilişkisine de yer verildiği tespit edilmektedir. Kitabın psikolojik danışmanlar, psikologlar, psikiyatristler, klinik psikologlar vb. ve bu alanda eğitim veren akademisyenler ile eğitim alan öğrenciler için bir başvuru kaynağı niteliğinde olduğu görülmektedir.

Kitabın ünite sıralayışına ve konu ilerleyişine bakıldığında öncelikle kitaba ismini veren *anormallik* kavramının ne olduğu açıklanmaktadır. Klinik değerlendirme ölçütlerinin nasıl olduğu üzerinde durulmakta ve psikolojide temel duygulardan biri sayılan kaygı ve stres bozukluklarıyla birlikte diğer ruhsal bozukluklar hakkında bilgi verilmektedir. Üniteler içerisinde yer alan vaka çalışmaları kısmının özellikle öğrencilere konuyu somutlaştırma noktasında yardımcı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca ruhsal bozukluklar içerisinde vakalarla ilgili tanınmış ve sıradan insanlardan pek çok örnek verilmesinin hem konuya meraklı okuyucuların bilgileri bağdaştırabilmeleri hem de aslında tüm bu ruhsal bozuklukların ne kadar hayatımızın içerisinde olduğunu anlamamız açısından önemli bir payı olduğunu görüp kabul etmemizi sağlamaktadır.

Kitap konusunda dikkat çeken hususlardan bazıları şu şekildedir: Öncelikle kitabın yayım yılına bakıldığında 2013 olduğu görülmektedir. İçerik kısmında ruhsal bozuklukların açıklama, belirti gibi tüm ölçüt ve tanı bilgilerinin DSM-4 (Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı) tanularına göre yapıldığı belirlenmiştir. Ancak kitabın yazıldığı dönemde Amerikan Psikiyatr Birliğinin (APA) ruhsal tanılar için içeriği farklılaştırarak sunduğu DSM-5 kiti-

bını yayınlanmıştır. Örneğin DSM-5'te şizofreninin alt tiplerinin tümüyle kaldırılmış, 'Biriktiricilik Bozukluğu' ve 'Deri Yolma Bozukluğu' gibi DSM-4'te hiç yer almayan bazı bozukluklar eklenmiştir. DSM-5'te bazı bozukluklar tamamen kaldırılarak veya farklı bozukluklarla eşleştirilerek literatüre sunulmuştur. Ders kitabı olarak yazılmış bu kaynağın özellikle ruhsal bozuklukların tanısı konusunda güncellenmiş ve farklılaşmış bilgilerle donatılarak okuyucuya sunulmasının günceli takip etmek adına gerekli olduğu düşünülmektedir.

Kitabın içerik bakımından zengin olmasının yanı sıra fazlaca uzun olduğu görülmektedir. Klinik değerlendirme, tanı ve tedavi yaklaşımlarının psikoloji ve psikiyatri alanlarındaki önemi asla göz ardı edilmemekle birlikte Türkiye'de üniversite eğitimlerinde derslerin dönemlik olduğu, bölümlerin çoğunda güz ve bahar yarıyıl dönemlerinde derslerin değiştiği bilinmektedir. Bu durum dikkate alındığında bir dönemlik süre zarfında belki de psikoloji konusunda altın nitelikte olan ruhsal bozukluklar konusunun yeterince verimli bir şekilde işlenemeyeceği düşünülmektedir.

Kitabın önsöz kısmında içeriğin öğrenci ve sıradan okuyuculara hitap ettiği yazılmaktadır. Sıradan bir okuyucu açısından kitaba bakıldığında her ne kadar içeriğin kolay anlaşılır ve ilgi çekici olmasına dikkat edilse de konu hakkında temel bilgi sahibi olmayan bir kişi için ağır bilgiler içerdiği düşünülmektedir. Özellikle uzman birisine başvurmadan kişisel problemlerini üçüncü ağızdan edindiği bilgilerle çözmeye çalışan insanların sayısının ülkemizde bir hayli fazlaştığı ve antidepresanların bir ağrı kesici misali elden ele dolaştırılmaya başlandığı bilinmektedir. Sıradan okuyuculara hitap eden eserlerin içerik açısından sadeleştirilmiş olarak sunulması ve psikolojinin uzmanlık gerektiren bir disiplin olduğu bilgisinin vurgulanması gerektiği düşünülmektedir.

Sonuç olarak ülkemizde akademik çevrede sadece bir ders geçme olarak görülen, ne olduğunun ve değerinin tam anlaşamadığını düşündüğümüz kitap değerlendirme türünün literatüre katkısını görmezden gelmemek gerekir. Psikolojinin başlı başına kendisi ya da alt dallarıyla ilgili yapılacak bir eseri değerlendirmenin psikolojiyi kurumsallaştırma, bilime dayandırma, kuramsal çerçevesini oluşturma konusunda alana fazlasıyla katkı yapacağı tartışılmaz bir gerçektir. Değerlendirmelerde yapılan eleştirileri bilimin ayağına ip dolama olarak görmekten ziyade, eksikleri tamamlamada bir fırsat olarak değerlendirmek gerekir.

Kaynakça

James N. Butcher - Susan Mineka - Jill M. Hooley. Anormal Psikoloji. çev. Okhan Gündüz. İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2013.